

12. Hodnocení rozhodčích ve futsale-FIFA

Úvodem

Nové hodnocení rozhodčích bylo převzato z metodiky hodnocení rozhodčích UEFA a v některých detailech upraveno na podmínky VV SFČR. Toto hodnocení již neklasifikuje chyby, kterých se rozhodčí dopustí, na drobné, závažné, hrubé a velmi hrubé, ale zná pouze chyby "jasné".

Nové hodnocení také akcentuje pohled na to, jak rozhodčí v praxi aplikuje pravidla futsalu, přičemž větší váhu mají pravidla 12 a 5. Pokud tedy má rozhodčí problém s trestáním přestupků z oblasti pravidla 12 (vícekrát v jednom poločase nepotrestá porušení P12 nebo systematicky nesprávně posuzuje některý typ přestupku), objeví se to v jeho hodnocení - pokud se nebude jednat o jasnou chybu - jako „důležitá oblast ke zlepšení“. Stejným způsobem se do jeho hodnocení promítne aplikace pravidla 5 (týkající se např. uplatňování výhod ve hře).

Nesprávná aplikace ostatních pravidel futsalu se rozhodčímu v hodnocení promítne jako "oblast ke zlepšení".

Poznámka: ruší se „jasná chyba s přímým vlivem na dělbu bodů“.

Obtížnost utkání

Obtížnost utkání **nemusí být pro zúčastněné rozhodčí stejná**, proto ji delegát do hodnocení každého rozhodčího promítne individuálně. V tomto kritériu tedy delegát schopnost rozhodčího zvládat kritické situace **zhodnotí u každého rozhodčího samostatně**.

Přiznanou obtížnost je delegát povinen uvést ve svém hodnocení. Pokud delegát obtížnost utkání rozhodčímu přizná, musí ve své zprávě zmínit důležité prvky jeho výkonu včetně uvedení minut, kdy k situacím, na jejichž základě byla obtížnost přiznána, došlo.

Úroveň obtížnosti je dána počtem důležitých rozhodnutí, kdy rozhodčí důvěryhodným způsobem uplatnil pravidla hry, ale také případy, kdy rozhodčí musel zvládnout kritické/obtížné situace; delegát přitom hodnotí nejen jejich frekvenci, ale také jejich intenzitu.

Obtížnost utkání

1. Nenáročné	Malý počet obtížných herních situací (0 - 3) a standardní podmínky utkání
2. Náročné
utkání	Střední počet obtížných situací (4 - 6) a/nebo nestandardní podmínky
3. Velmi náročné
utkání	Velký počet obtížných situací (7 a více) a/nebo nestandardní podmínky

Za nestandardní podmínky utkání se považují vnější vlivy prostředí (druhý rozhodčí laik, osvětlení, nekorektní až vulgární obecenstvo apod.), které by výkon rozhodčího mohly ovlivnit.

Pokud DS vyhodnotí utkání jako nenáročné (normální), nelze rozhodčímu udělit známku vyšší než 8,4 vyjma případu uvedeného v tabulce Hodnocení rozhodčích u hodnocení „dobrý“.

Poznámky: při posuzování obtížnosti utkání vychází delegát u každého rozhodčího individuálně. Přizná-li delegát rozhodčímu obtížnost utkání **musí ve své zprávě uvést všechny obtížné a důležité situace** na jejichž základě obtížnost přiznal. *Nelze ve zprávě uvést pouze, že utkání pro rozhodčího bylo náročné, neboť v utkání bylo velké množství osobních soubojů, které všechny vyřešil rozhodčí správně.*

Při posuzování náročnosti se nemusí jednat vždy o důležitá rozhodnutí z oblasti aplikace pravidel, ale také z jiných oblastí řízení utkání, která přispěla kladně k vývoji utkání a tím výkonu rozhodčího, např. z oblasti taktiky řízení utkání, správného pozičního postavení při posuzování soubojů, apod. *Např. rozhodčí včas postřehne „frustraci“ hráče, nebo „napětí“ mezi hráči a včas „preventivně“ zasáhne (stačí domluva, upozornění atd.) než dojde k eskalaci v jejich chování s vážnějšími následky.*

Obtížnost a tím i náročnost utkání lze přiznat rozhodčímu i v případě, že se při posouzení některé důležité situace dopustil chyby, nebo „jasné chyby“. *Např. dopustí-li se rozhodčí z 5-ti svých důležitých*

rozhodnutích „jasné chyby“, nemůže být hodnocen známkou vyšší jak 7,9 ale v obtížnosti utkáni mu bude přiznáno utkáni jako Náročné.

Při posuzování nestandardních podmínek je třeba vycházet s velkou obezřetností a výjimečností, kdy je potřeba brát v úvahu i délku trvání nestandardních podmínek. *Např. při zranění rozhodčího a nahrazení ho laikem je rozdíl zda k tomuto došlo v úvodu utkáni, nebo na jeho konci, kdy druhý delegovaný rozhodčí (s laikem) nemusel řešit žádnou složitější situaci, nebo posoudit samotný charakter způsobu hry mužstev (zda svým chováním byla mužstva nápomocna rozhodčímu nestandardní podmínky zvládnout, nebo naopak mu situaci neulehčila).* Nepostačí také např. pouze skutečnost, že obecenstvo bylo vůči rozhodčímu vulgární, neboť v závěru utkáni nařídil PK proti jejich mužstvu, po kterém jejich mužstvo prohrálo. Delegát musí v těchto případech vyhodnotit intenzitu a délku vulgarit a nekorektností, zda se jedná o skandované pokřiky větší části obecenstva, nebo ojedinělých jedinců apod. a zda je jejich **snahou ovlivnění výkonu rozhodčího.**

Jasná chyba

1. Uznání neregulérní nebo neuznání regulérní branky.
2. Nesprávné nařízení (nebo nenařízení) pokutového kopu.
3. Neudělení ČK za přestupek vyjmenovaný v části D pravidla 12, tj. surová hra, hrubé nesportovní chování, plivnutí na soupeře nebo jinou osobu, zabránění soupeři v dosažení branky, zmaření zjevné brankové příležitosti soupeře, použití pohoršujících, urážlivých nebo ponižujících výroků nebo opomenutí udělit ČK po udělení 2. ŽK.
4. Hráč se v utkáni postupně dopustil více přestupků, za které měl být jednoznačně napomenut, ale rozhodčí buď žádný, nebo některý z těchto přestupků nepotrestal, proto hráče nevyločil ten utkáni neoprávněně dohrál. Všechny níže uvedené případy se proto považují za neudělení ČK.

Jedná se o tyto případy:

- rozhodčí hráče v utkáni napomenul, ale poté mu neudělil druhou ŽK za přestupek, který toho jednoznačně vyžadoval.
 - rozhodčí hráče nenapomenul za přestupek, který toho jednoznačně vyžadoval, ale následně ho oprávněně napomenul za jiný přestupek.
 - rozhodčí hráče nenapomenul za přestupek, který toho jednoznačně vyžadoval, a poté mu neudělil ŽK ani za další přestupek, který toho také jednoznačně vyžadoval.
5. Nesprávné udělení ČK a 2. ŽK+ČK
Příklad: rozhodčí nesprávně udělí hráči ČK za chybné posouzení přestupku vyjmenovaného v části D pravidla 12.
Příklad: rozhodčí již jednou napomenutého hráče podruhé napomenul (a tím vyloučil) za přestupek, který toho jednoznačně nevyžadoval.
 6. Jakákoli chyba (nejen z oblasti pravidla 12), která ovlivnila, nebo mohla ovlivnit dělbu bodů v utkáni.
Příklad: rozhodčí nesprávně nařídí rohový kop a družstvo buď přímo z tohoto kopu, nebo po akci následující po tomto kopu, dosáhne branky.
Příklad: rozhodčí nechá provést autový kop hráčem nesprávného družstva a toto družstvo z následné akce dosáhne branky.
Příklad: rozhodčí nepotrestá přestupek ve hře a mužstvo provinivšího se hráče z následné akce dosáhne branky.
 7. Chyba při započítávání akumulovaných faulů, pokud je nesprávným započítáním AF upřen družstvu 10m kop (volný kop po dosažení šestého AF), nebo naopak mužstvo dostane neoprávněně možnost zahrávat 10m kop, který **by mohl ovlivnit dělbu bodů**. Platí pouze v utkáni bez třetího rozhodčího.

8. Nesprávné nařízení, nebo nenařízení 10m kopu (volný kop po dosažení šestého AF), za přestupek za který se nařizuje PVK, **které by mohlo ovlivnit dělbu bodů.**

Poznámky: V bodech 1-5 jsou vyjmenovány chyby, které se považují za „jasné chyby“ bez ohledu na skutečnost zda tyto chyby měly, nebo mohly mít vliv na dělbu bodů v utkání. V ostatních případech (6-8) je nutné posoudit, zda chyba měla, nebo mohla mít vliv na dělbu bodů. V bodě 6 je tato chyba navíc podmíněna dosažením branky. V bodě 7 a 8 je třeba posoudit, zda zahráním, nebo naopak nezahráním 10m kopu došlo, nebo mohlo dojít k ovlivnění dělby bodů.

Příklady: rozhodčí za nerozhodného stavu ke konci utkání nenařídí 10m kop, nebo jej nařídí nesprávně a mužstvo zahrávající tento kop dosáhne branky, která ovlivnila, nebo mohla ovlivnit dělbu bodů. V případě, že mužstvo z tohoto kopu nedosáhne branky, nelze tuto chybu kvalifikovat jako „jasnou“. Rovněž tuto chybu nelze kvalifikovat jako „jasnou“ v případech, kdy o vítězi utkání je rozhodnuto a tato neměla, nebo nemohla mít žádný vliv na dělbu bodů (např. za stavu 0-5 ke konci utkání). V těchto případech je nutné možné ovlivnění dělby bodů, ze strany delegáta, posuzovat velmi citlivě a to především k samotnému charakteru hry (doba hry, rozdíl ve skóre, úroveň hry mužstev atd.). **Zde nelze situace jednotlivě konkretizovat, ale záleží na odborném posouzení delegáta.**

Poznámky k hodnocení

- Pro získání známky vyšší než 8,4 musí rozhodčí správně učinit kritická a důležitá rozhodnutí; může se také ale jednat o preventivní opatření, které pozitivně přispělo ke kontrole nad utkáním.
- Udělení známky vyšší než 8,4 je možné i v „nenáročném“ utkání. Pokud je utkání „nenáročné“ díky výkonu rozhodčího, protože rozhodčí správně učinil kritická a důležitá rozhodnutí, pak by to mělo být bráno jako pozitivum ve výkonu rozhodčího. Za takových okolností je odpovídající známka 8,5 a
- Pokud rozhodčí neudělí hráči žlutou kartu za přestupek, kdy toho jasně vyžaduje, nebo jestliže hráče napomene žlutou kartou neoprávněně, bude z jeho hodnocení odečtena hodnota 0,1. Tento postup může rozhodčí uplatnit nejvýše ve třech případech a ne pro téhož hráče. Přijaté opatření musí po utkání delegát sdělit delegát rozhodčímu.

Delegát

Delegát vystupuje zároveň jako kouč zápasových rozhodčích a jeho analýza a rady by měly být strukturovány tak, aby přispívaly k celkovému zlepšování týmu rozhodčích.

Delegát by měl

- poskytnout rozhodčímu příležitost vyjádřit svůj názor a podporovat jeho sebeanalýzu,
- nejdříve zmínit pozitivní věci a poté oblasti ke zlepšení,
- stanovit priority pro zlepšení výkonu rozhodčího (pouze dva až tři klíčové body),
- dát konkrétní rady (na základě skutečných situací, které nastaly během zápasu), které jsou rozhodčímu srozumitelné, jasné a přesné,
- nabídnout řešení a alternativy ke zlepšení – ve spolupráci s týmem rozhodčích
- zajistit, aby schůzka skončila v pozitivním duchu

Hodnocení

- Každého rozhodčího hodnotí delegát samostatně. Proto se např. může stát, že v případě jednoho rozhodčího bude delegát hodnotit výkon rozhodčího jako v utkání „nenáročném“, kdežto výkon jeho kolegy může hodnotit jako v utkání např. „velmi náročném“.
- Pokud byl výkon rozhodčího hodnocen známkou vyšší než 8,4, musí delegát s odkazem na příslušné minuty uvést, která důležitá rozhodnutí (všechna) rozhodčí učinil správně.
- V případě, že rozhodčí v utkání některé situace vyhodnotil nesprávně a dopustil se „jasných chyb“, je delegát povinen v diskuzi po utkání na ně upozornit rozhodčího a následně je zahrnout do své písemné zprávy (s jasným popisem situace a s uvedením času v minutách).

- Delegát ve své zprávě uvede nejvýše tři (nejzásadnější) kladné body ve výkonu rozhodčího a nejvýše tři (nejzásadnější) body ke zlepšení jeho výkonu (tj. oblasti, ve kterých by se rozhodčí měl zlepšit). Pokud je v utkání nepostřehne, nemusí uvést všechny tři body. Body, které delegát bude ve své zprávě uvádět, musí při hodnocení sdělit rozhodčímu.
- V případě, že se rozhodčí v utkání dopustil min. jedné „jasné chyby“ uvede delegát ve své zprávě nejen známku, která náleží hodnocení s touto „jasnou chybou“, ale i známku, kterou by rozhodčího hodnotil v případě, že by se této „jasné chyby“ nedopustil. *Např. – rozhodčí je hodnocen známkou 7,9 pro jednu „jasnou chybu“, ale v případě, že by se této chyby nedopustil, byl by hodnocen v nenáročném utkání známkou 8,4 a v náročném utkání třeba i známkou 8,6 apod.*
- DS již nemusí po utkání do ZoU uvádět své písemné vyjádření výkonu rozhodčího. Po utkání s rozhodčím probere jeho výkon (viz výše) s důrazem na celkové pojetí jeho výkonu (aplikace pravidel, pohybová stránka, taktika vedení utkání, vystupování apod.) a toto následně uvede ve své ZDS v Hodnocení rozhodčího. V případě, že se dle jeho názoru rozhodčí dopustil v utkání „jasné chyby“, nebo se této chyby mohl dopustit, situaci s rozhodčím probere. DS bude mít nově možnost po utkání situaci lépe „v klidu“ vyhodnotit (i s možností videozáznamu) a poté o situaci rozhodnout a uvést ve své ZDS v Hodnocení rozhodčího, kterou zašle řídicímu orgánu dle RMS. Zároveň toto Hodnocení rozhodčího zašle i příslušným rozhodčím. V samotném Hodnocení rozhodčího se ze strany DS objeví pouze ty skutečnosti, které byli předmětem pozápasového pohovoru s rozhodčími v kabině po skončení utkání a se kterými byli rozhodčí ze strany DS seznámeni. Nelze tedy např. druhý den na základě videa do Hodnocení rozhodčího zahrnout situace, které nově DS zaznamenal, ale nebyli předmětem pohovoru a rozhodčí neměl možnost se k nim po utkání při pohovoru vyjádřit. Rozhodčí bude mít povinnost v případě, že se dle názoru DS dopustí, nebo mohl dopustit „jasné chyby“ informovat neprodleně po skončení hodnocení po zápase SbKR.

12. HODNOCENÍ ROZHODČÍCH VE FUTSALU- FIFA

Známka	Výkon	Stručná charakteristika	Upřesnění
9,0-10	Vynikající	Bez jasné chyby	Platí pro vynikající výkon ve velmi náročném utkání.
8,5-8,9	Velmi dobrý	Bez jasné chyby	Platí pro velmi dobrý výkon v náročném utkání, v němž rozhodčí všechna důležitá rozhodnutí učinil správně.
8,3-8,4	Dobrý	Bez jasné chyby	Platí pro dobrý výkon v nenáročném utkání. Rozhodčí odvedl očekávaný výkon s tím, že takovýto výkon by měl podat i v dalším utkání. Hodnocení je možno zvýšit o 0,1 b. (nejvýše na 8,5) v případě, že rozhodčí se sám svým výkonem přičinil o to, že utkání nebylo náročné.
8,2	Dobrý	Bez jasné chyby	Platí v případě, že rozhodčí se nedopustil jasné chyby, ale musí zlepšit v některých méně důležitých oblastech (týká se nedostatků v aplikaci pravidel futsalu s výjimkou pravidla 5 a pravidla 12)
8,0-8,1	Dobrý	Bez jasné chyby	Platí v případě, že rozhodčí se nedopustil jasné chyby, ale se musí zlepšit v důležitých oblastech, týkajících se pravidel futsalu 12 a 5
7,9	Uspokojivý	Jedna jasná chyba	Platí v případě, že rozhodčí odvedl dobrý či ještě lepší výkon (odpovídající hodnocení 8,3 a vyššímu), ale přitom se dopustil chyby v důležitém rozhodnutí (např. červená karta, penalta apod.), nebo pro vyšší počet dalších chyb neměl utkání plně pod kontrolou
7,8	Uspokojivý	Jedna jasná chyba	Platí v případě, že rozhodčí předvedl výkon odpovídající hodnocení 8,2, ale přitom se dopustil chyby v důležitém rozhodnutí (např. červená karta, penalta apod.), nebo pro vyšší počet dalších chyb neměl utkání plně pod kontrolou
7,6-7,7	Za očekáváním	Jedna jasná chyba	Platí v případě, že rozhodčí předvedl výkon odpovídající hodnocení 8,1 nebo 8,0 ale přitom se dopustil chyby v důležitém rozhodnutí (např. ČK, penalta apod.)
7,4-7,5	Neuspokojivý	Dvě jasné chyby	Rozhodčí měl slabou kontrolu na utkáním. Jeho výkon se musí zlepšit ve všech důležitých oblastech. Přitom se dopustil dvou jasných chyb Platí také pro případ neudělení více jak tří jasných ŽK.
7,0-7,3	Velmi neuspokojivý	Více jak dvě jasné chyby	Rozhodčí měl velmi slabou kontrolu nad utkáním a jeho výkon se musí zlepšit ve všech oblastech. Přitom se dopustil více jak dvou jasných chyb.
6,9 a méně	Nepřijatelný	Více jasných chyb s přímým vlivem na dělbou bodů	Rozhodčí neměl žádnou kontrolu nad utkáním. Prokázal zásadní nedostatky nebo nejednotnost v disciplinárních opatřeních. Jeho výkon se musí zlepšit ve všech oblastech.

Za neudělení ŽK se odpočítá 0,1b do celkového počtu 3 neudělených karet, pokud se nejednalo o téhož hráče.